

Správa o bezpečnosti Slovenskej republiky za rok 2022

1 Úvod

Správa o bezpečnosti Slovenskej republiky za rok 2022 (ďalej len „správa“) bola vypracovaná s cieľom informovať o dôležitých udalostiach, ktoré formovali vnútorné a vonkajšie bezpečnostné prostredie Slovenskej republiky (ďalej len „SR“) v minulom roku.

V správe sa uvádzajú jednotlivé oblasti s identifikovanými hrozbami, ktoré ovplyvňovali bezpečnosť SR, pričom naznačuje ich vývoj v budúcom období.

Najvýznamnejší vplyv na bezpečnosť v SR v minulom roku mala pandémia COVID-19 a invázia Ruskej federácie (ďalej len „Rusko“) na Ukrajinu 24. februára 2022. Ruská agresia spôsobila nielen začiatok ozbrojeného konfliktu v susednej krajine SR, ale aj spustenie najväčšej migračnej vlny v Európe od konca druhej svetovej vojny. Migrácia ukrajinských občanov vo veľkom ovplyvnila činnosť vlády Slovenskej republiky (ďalej len „vláda“), štátnej správy aj samospráv.

Správa informuje o prijatých opatreniach na zvládnutie obidvoch vyššie spomenutých krízových situácií v rozličných rezortoch štátu, ako aj na zachovanie bezpečnosti SR. Rovnako informuje o opatreniach zameraných na prípravu zložiek bezpečnostného systému SR na plnenie úloh za sťažených podmienok.

Plnenie opatrení zo Správy o bezpečnosti Slovenskej republiky za rok 2017:

Opatrenie č. 1:

Vypracovať a predložiť na rokovanie vlády návrh Koncepcie bezpečnostného systému Slovenskej republiky.

Zodpovedá: Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky (ďalej len „MV SR“)
Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí Slovenskej republiky (ďalej len „MZVEZ SR“)
Ministerstvo obrany Slovenskej republiky (ďalej len „MO SR“)
Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky (ďalej len „MH SR“)

Termín: 31. 12. 2019

Predmetný dokument bol v priebehu roka 2022 vypracovaný a pod číslom LP/2022/636 prešiel medzirezortným pripomienkovým konaním v termíne od 13. 10. 2022 do 26. 10. 2022. Materiál bol predložený na rokovanie vlády.

Opatrenie sa priebežne plnilo.

Opatrenie č. 2:

Realizovať projekt špecializovaného vzdelávania v oblasti Integrovaného záchranného systému pri prijíme tiesňových volaní na linku tiesňového volania 112.

Zodpovedá: MV SR

Termín: 31. 12. 2019

Národná rada Slovenskej republiky (ďalej len „NR SR“) prijala novelu zákona č. 129/2002 o integrovanom záchrannom systéme v znení neskorších predpisov, ktorá zavádza odbornú spôsobilosť na úseku integrovaného záchranného systému. Predmetná novela nadobudla účinnosť od 1. 4. 2023. Kurzy odbornej spôsobilosti na úseku integrovaného záchranného systému sú určené pre zamestnancov koordinačných stredísk integrovaného záchranného systému. Cieľom týchto kurzov je zvýšiť erudovanosť operátorov zabezpečujúcich príjem a spracovanie tiesňových informácií na čísle tiesňového volania 112.

Opatrenie sa priebežne plní.

Plnenie opatrení zo Správy o bezpečnosti Slovenskej republiky za rok 2019:

Opatrenie č. 1:

Zabezpečiť plnohodnotné hlasové a dátové prepojenie medzi základnými záchrannými zložkami integrovaného záchranného systému na zabezpečenie efektívnejšej výmeny informácií pri riešení stavu tiesne a mimoriadnych udalostí.

Zodpovedá: MV SR

Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky (ďalej len „MZ SR“)

Termín: 31. 12. 2020

Momentálne prebieha proces verejného obstarávania nového informačného systému pre potreby Operačného strediska záchranej zdravotnej služby. Po jeho zabezpečení bude zrealizovaná plnohodnotná dátová integrácia oboch informačných systémov.

Opatrenie sa priebežne plní.

Plnenie opatrení zo Správy o bezpečnosti Slovenskej republiky za rok 2020:

Opatrenie č. 2:

Zorganizovať stretnutie tajomníka Bezpečnostnej rady Slovenskej republiky (ďalej len „bezpečnostná rada“) s predsedami výborov bezpečnostnej rady s cieľom diskusie na tému „Hybridné hrozby ako potenciálna agenda výborov Bezpečnostnej rady Slovenskej republiky“.

Zodpovedá: tajomník bezpečnostnej rady

Termín: do 30. septembra 2021

Stretnutie tajomníka bezpečnostnej rady s predsedami výborov bezpečnostnej rady na tému „Hybridné hrozby ako potenciálna agenda výborov Bezpečnostnej rady Slovenskej republiky“ nebolo v roku 2022 vykonané, nakoľko je podmienené schválením Konceptie bezpečnostného systému Slovenskej republiky, ako aj plnením úloh z Akčného plánu koordinácie boja proti hybridným hrozbám na roky 2022 až 2024 (ďalej len „APHH“), a to zriadením Výboru Bezpečnostnej rady Slovenskej republiky pre hybridné hrozby v zmysle úlohy Z.1., ktorý v roku 2022 ešte nebol zriadený. Neoficiálna komunikácia a stretnutia tajomníka bezpečnostnej rady s predsedami výborov prebiehajú priebežne podľa potreby a v závislosti od návrhov materiálov, ktoré sú predložené na rokovania bezpečnostnej rady.

Plnenie opatrenia je podmienené plnením iných, tomu predchádzajúcich úloh. Stretnutia na ad hoc základe sa vykonávajú podľa potreby.

2 Charakteristika bezpečnostného prostredia

2.1 SR v širšom bezpečnostnom prostredí

V roku 2022 sa bezpečnostné prostredie zásadne zmenilo vplyvom nevyprovokovanej a nelegálnej vojenskej invázie Ruska na Ukrajinu, ktorá sa začala 24. februára 2022. Rusko vojenskou agresiou na Ukrajine hrubým spôsobom narušilo medzinárodný mier, bezpečnosť a stabilitu vrátane porušenia noriem a zásad medzinárodného práva. Vojenský konflikt na Ukrajine si doposiaľ vyžiadal desiatky tisíc ľudských životov vrátane civilných osôb. Zároveň spôsobil rozsiahle škody na civilnej infraštruktúre Ukrajiny a masovú migráciu do okolitých štátov. Rusko navyše zámerne vyhotilo energetickú a potravinovú krízu s dosahom na miliardy ľudí na celom svete.

Z dôvodu narušenia mieru v Európe označili všetci spojenci v **Organizácii Severoatlantickej zmluvy** (ďalej len „NATO“) Rusko za najzávažnejšiu a priamu hrozbu pre mier, bezpečnosť a stabilitu v euroatlantickej oblasti. NATO tiež aktivovalo plány kolektívnej obrany a prijalo zásadné rozhodnutia o posilnení vojenskej prítomnosti na východnom krídle.

Boli vytvorené štyri nové bojové skupiny, okrem iného aj v SR. Fínsko a Švédsko prehodnotili svoju doterajšiu bezpečnostno-obrannú politiku a výsledkom tejto revízie bola žiadosť o členstvo v NATO.

V reakcii na agresiu a nelegálnu anexiu ďalších ukrajinských území (Donecká, Luhanská, Záporožská a Chersonská oblasť), ako aj v snahe obmedziť zdroje na pokračovanie vojenského ťaženia Ruska na Ukrajine, prijala **Európska únia** (ďalej len „EÚ“) bezprecedentnú sériu sankčných opatrení proti Rusku, ale tiež proti Bielorusku a Iránu, ktoré napomáhajú ruskej invázii.

V dôsledku vojnového konfliktu v Európe a vojenskej pomoci pre Ukrajinu sa do popredia dostali témy zvýšených výdavkov na obranu, modernizácie zbraňových systémov, dostatočnosti zásob munície a produkčných kapacít obranného priemyslu. Široké použitie hybridných stratégií vrátane šírenia dezinformácií s cieľom narušiť demokratické zriadenie a dôveru obyvateľstva vo verejné inštitúcie predstavovalo riziká, ktoré prehlbujú polarizáciu v spoločnosti a narúšajú jej koherenciu s perspektívne negatívnym vplyvom na zahranično-politickú orientáciu štátov.

Ďalšími významnými faktormi, ktoré ovplyvňovali globálne bezpečnostné prostredie z vojenského hľadiska, bol rozvoj nových zbraňových systémov, inovácie informačných a komunikačných technológií a nárast zbrojenia, častejšie využívanie umelej inteligencie vo vojenskej oblasti, oslabovanie a nerešpektovanie zmluvných rámcov v oblasti kontroly zbrojenia, odzbrojenia a nešírenia zbraní hromadného ničenia, pokračujúce škodlivé aktivity v kybernetickom priestore, súperenie štátov o prevahu vo vesmíre a úsilie o získanie strategickú technologickú prevahu.

Bezpečnostné prostredie v Európe dlhodobo ovplyvňujú teroristické hrozby. Donedávna bol terorizmus v Európe spájaný najmä s jeho náboženskou formou. Najväčšie bezpečnostné riziko pre európske štáty predstavovali samoradikalizovaní jednotlivci hlásiaci sa k extrémistickému výkladu islamskej viery, ktorých konanie bolo zväčša ovplyvnené džihádisticou propagandou v online priestore. Teroristické útoky spáchané islamistickými radikálmi sa vyznačovali jednoduchou realizáciou, boli pri nich použité prevažne ľahko dostupné chladné zbrane¹. Vo väčšine prípadov útočníci konali autonómne bez zjavného prepojenia na najvplyvnejšie teroristické skupiny v rámci globálnej džihádistickej scény Daesh (tzv. Islamský štát) alebo Al-Káida.

K zhoršenému bezpečnostnému prostrediu prispievali aj ďalšie **pretrvávajúce regionálne konflikty v európskom susedstve**, limitovaný pokrok v integračných procesoch na západnom Balkáne, napätie medzi Srbskom a Kosovom či nefunkčné štátne inštitúcie v Bosne a Hercegovine.

Nadalej pokračovali **konflikty na Blízkom východe, v regióne severnej Afriky a Sahelu** a s nimi súvisiace hrozby nelegálnej migrácie, šírenia terorizmu, extrémizmu a organizovaného zločinu vrátane šírenia politickej nestability vplyvom vojenských prevratov a čoraz menšieho angažovania sa demokratických štátov v stabilizácii a rozvoji afrického kontinentu.

Osobitne znepokojivým bol vývoj **v regióne severovýchodnej Ázie** sprevádzaný nárastom napätia na Kórejskom polostrove a v Taiwanskej úžine. Súperenie o regionálne líderstvo, rastúci vplyv autoritárskych štátov a vzostup asertívnej a rozpínajúcej sa Číny prispeli k rozšíreniu hodnotového súboja do geopolitiky.

Čína vo svete zvyšovala vlastnú dôveryhodnosť ako hospodárskeho partnera a propagovala čínske naratívy. Čínske spravodajské služby sa zamierovali predovšetkým na vplyvové aktivity. Vo vzťahu k SR posilňovali vplyv najmä na väzby v štátnych

---

¹ iné ako strelné zbrane, napr. nože, dýky, mačety a pod.

inštitúciách s cieľom využiť nadobudnuté kontakty na presadzovanie svojich politických a hospodárskych záujmov, šírenie čínskej propagandy či hospodársku špionáž.

Činnosť ruských spravodajských služieb na území SR bola ovplyvnená sankčnými opatreniami EÚ voči Rusku prijatými po jeho invázii na Ukrajinu. V reakcii na ruskú vojenskú agresiu na Ukrajine a kvôli aktivitám, ktoré boli v rozpore s Viedenským dohovorom o diplomatických stykoch SR – podobne ako ďalšie štáty EÚ a NATO – vyhostila troch členov ruského zastupiteľského úradu a rozhodla o znížení počtu jeho personálu na 15 diplomatov. Ruskí diplomati sa naďalej snažili udržiavať kontakty s osobami zo slovenského verejného života a pracovníkmi štátnej správy a samospráv sympatizujúcimi s Ruskom s cieľom získavať zdroje citlivých informácií a využiť ich proruské postoje na ovplyvňovanie verejnej mienky, prípadne aj vyvolávanie negatívnych emócií a postojov voči euroatlantickým organizáciám.

Ešte na jar 2022 unikli nahrávky, na ktorých ruský vojenský pridelenec v SR verbuje, resp. odovzdáva finančnú čiastku za spoluprácu viacerým slovenským občanom. Vyhostovanie ruských spravodajských dôstojníkov operujúcich pod diplomatickým krytím a zníženie počtu zamestnancov na Veľvyslanectve Ruskej federácie v Bratislave dočasne utlmilo aktivity ruských spravodajských služieb v SR.

Vonkajšie bezpečnostné prostredie SR ďalej ovplyvňovala kríza multilateralizmu sprevádzaná prehľbujúcim sa geopolitickým súperením, ktorého dôsledkom je zníženie akcieschopnosti medzinárodných organizácií ako napr. Organizácie pre bezpečnosť a spoluprácu v Európe (ďalej len „OBSE“). Polarizácia medzinárodného spoločenstva v dôsledku ruskej agresie na Ukrajine zužovala priestor na multilaterálne riešenia týchto bezpečnostných výziev.

Výzvou pre EÚ a jej členské štáty sú naďalej zraniteľnosti, resp. závislosti v ekonomickej, energetickej, technologickej, zdravotníckej či vojenskej oblasti. Dôsledky klimatických zmien vplývajúce na potravinovú bezpečnosť, energetickú bezpečnosť, infraštruktúru, udržateľný rozvoj štátov spolu s chudobou, epidémiami a etnickými konfliktmi predstavujú hrozby, ktoré sa nedajú vyriešiť bez medzinárodnej spolupráce.

V nadchádzajúcom období je možné očakávať, že vývoj v blízkom bezpečnostnom prostredí SR, osobitne na Ukrajine, bude určovať vývoj bezpečnostnej situácie tak v SR, ako aj v Európe a výrazne ovplyvní socio-ekonomické, bezpečnostné a politické vzťahy SR a širšie transatlantické vzťahy. Podkopanie medzinárodného poriadku založeného na pravidlách, akceptovanie stavu, že teritoriálnu zmenu je možné vynútiť hrozbou či použitím ozbrojenej sily proti princípom medzinárodného práva, sa môže stať nebezpečným precedensom.

2.2 Ústavné zriadenie, verejný poriadok, bezpečnosť osôb a majetku

Bezpečnostná situácia v SR bola začiatkom roka 2022 **negatívne ovplyvňovaná končiacou pandémiou COVID-19, čo sa však zmenilo so začiatkom ruskej agresie** na Ukrajine, ktorá so sebou priniesla viacero výziev.

Na situáciu v SR mala priamy dosah bezprecedentná utečenecká vlna spočívajúca v príchode obyvateľov Ukrajiny (väčšinou žien, detí a starších osôb), ktorí boli v dôsledku vojnového konfliktu donútení opustiť svoje domovy. Od začiatku invázie do konca roka 2022 vstúpilo na územie SR z územia Ukrajiny celkovo 1 090 124 osôb, z toho 1 004 197 Ukrajincov, 68 490 občanov EÚ a pridružených štátov (EÚ+) a 17 437 občanov tretích krajín. Nebol zaznamenaný zvýšený počet občanov tretích krajín snažiacich sa o nelegálne prekročenie ukrajinsko-slovenskej štátnej hranice.

Hoci mala migračná vlna z Ukrajiny v prvom rade humanitárny charakter, boli s ňou spojené aj viaceré bezpečnostné riziká s potenciálom ovplyvniť bezpečnosť členských štátov

EÚ vrátane SR. Jedným z nich bolo zneužitie voľnejšieho režimu na hraničných priechodoch SR s Ukrajinou štátnymi príslušníkmi tretích krajín nachádzajúcimi sa na území Ukrajiny na presun do EÚ vrátane rizikových osôb bez záznamu v príslušných policajných evidenciách. S tým úzko súvisel zvýšený záujem o získanie falošných alebo pozmenených dokladov potvrdzujúcich legálny pobyt štátnych príslušníkov tretích krajín na území Ukrajiny. Veľký počet prichádzajúcich žien a detí z Ukrajiny do európskych štátov vyvolával tiež riziko zvýšeného počtu prípadov obchodovania s ľuďmi.

Ruská agresia voči Ukrajine zásadným spôsobom **ovplyvnila aj bezpečnostnú situáciu vo všetkých krajoch SR**. V tejto súvislosti boli vyhlásené mimoriadne situácie, počas ktorých zasadali bezpečnostné rady krajov (ďalej len „BRK“). V tomto prípade bolo nevyhnutné na ich úrovni riešiť prílev migrantov z Ukrajiny na územie krajov. Najviac zasiahnuté boli Košický a Prešovský kraj. Riešenie problémov sa na krajskej úrovni zameralo najmä na vytvorenie ubytovacích kapacít, zabezpečenie stravovania, poskytovanie sociálneho poradenstva, psychologickéj pomoci odídencom a pomoc pri hľadaní vhodného zamestnania. V rámci integrácie odídencom bol tiež v zriaďovateľskej pôsobnosti krajov zabezpečený výchovno-vzdelávací proces. Počas tejto mimoriadnej situácie boli v krajoch zriadené veľkokapacitné registračné centrá, resp. centrá prvého kontaktu, do činnosti ktorých sa zapojili aj dobrovoľníci.

Počas celého roka platil **zvýšený stupeň teroristického ohrozenia na území SR** na úrovni 2 (zo 4-stupňovej škály), ktorý zodpovedal pretrvávajúcim bezpečnostným rizikám v Európe. Na území SR nedošlo k žiadnym rizikovým aktivitám, ktoré by súviseli s islamisticky motivovaným terorizmom.

V októbri 2022 sa na Zámockej ulici v Bratislave udial bezprecedentný bezpečnostný incident, ktorého cieľom boli osoby z LGBTI+² komunity. Útok bol kvalifikovaný ako trestný čin teroristického útoku a vyžiadal si dve obete a jednu zranenú osobu. Páchateľom bol zradikalizovaný mladistvý útočník, prívrženec pravicovo-extrémistickej (ďalej len „PEX“) ideológie. Podpora a otváranie otázok občianskeho spolužitia s touto komunitou po teroristickom útoku vyvolali výrazný nárast nenávisťných prejavov a útokov najmä na sociálnych sieťach.

V ostatnom období boli na **medzinárodnej PEX scéne zaznamenané nové trendy**. Jedným z nich je militantný akcelerationizmus³, ktorý patrí medzi najradikálnejšie PEX hnutia. V blízkej budúcnosti môže v Európe predstavovať vážnu bezpečnostnú hrozbu vzhľadom na nárast novej vlny násilného extrémizmu používajúceho teroristické metódy a prostriedky, ktorými sa snaží zmeniť a nahradiť legitímne štátne systémy. Trend šírenia akcelerationizmu bol v SR zaznamenaný v máji 2022 pri zadržaní občana SR, ktorý na sociálnej sieti Telegram verejne podnecoval k terorizmu a šírili návody na výrobu výbušnín. Prívržencom tohto hnutia bol aj útočník zo Zámockej ulice.

Začiatkom roka 2022 predstavitelia slovenských PEX subjektov v rámci aktivít na sociálnych sieťach pokračovali v kritike zavedených protipandemických opatrení, ktorú krátko po ruskej agresii nahradila kritika vlády za jej pomoc Ukrajine. Postupne sa táto téma stala ich dominantnou agendou. Svoju proruskú orientáciu potvrdzovali šírením proruských naratívov legitimujúcich a ospravedlňujúcich ruskú agresiu na ukrajinskom území, ako aj nepravdivých informácií s cieľom vyvolať negatívne reakcie v širšej spoločnosti. V druhom

---

² LGBTI+ znamená lesby, gejovia, bisexuálni, transrodoví a intersexuálni ľudia, zdroj: <https://www.gender.gov.sk/aktivita/temy/prava-lgbti-ludi/>

³ Militantný akcelerationizmus stavia na rasovej (bielej) nadradenosti, rasovej a etnickej neznášanlivosti a otvorenom nabádaní k teroristickým útokom voči príslušníkom inej rasy či sexuálnych menšín. Násilie považuje za nevyhnutný prostriedok na dosiahnutie nadvlády bielej rasy a zmenu súčasného politického systému.

polroku 2022 bola kritika rozšírená o tému zvýšeného migračného tlaku z oblasti Blízkeho východu.

Aktivity predstaviteľov ľavicovo-extrémistických (LEX) subjektov pôsobiacich v SR dlhodobo nepredstavujú priamu hrozbu pre bezpečnosť SR. Vo všeobecnosti sa LEX scéna v SR vyznačuje názorovou roztrieštenosťou a malou početnosťou.

Šírenie rôznych dezinformačných, manipulatívnych, polarizujúcich obsahov a prokremel'skej propagandy prevažne aktérmi zo SR bolo **najvýraznejším prejavom hybridného pôsobenia**. Slovenská dezinformačná scéna bola fragmentovaná a neprichádzala s novými témami. Vo významnej miere sa opierala o obsahy zo zahraničia, ktoré následne boli upravené tak, aby maximalizovali svoj vplyv v slovenskom informačnom prostredí. Vojna na Ukrajine nahradila tému COVID-19, čím sa stala dominantnou témou na slovenskej dezinformačnej scéne. V roku 2022 boli v rámci dezinformačnej scény ďalšími významnými témami energetická kríza, polarizujúce naratívy o pomoci Ukrajine a v závere roka 2022 aj komunita LGBTI+.

Dezinformátori prispievali k ďalšiemu prehľbovaniu polarizácie v spoločnosti, zvyšovaniu nedôvery občanov SR voči štátnym inštitúciám a nárastu počtu nenávisťných prejavov najmä v online prostredí.

Dezinformácie negatívne ovplyvňovali názory verejnosti na obranu a bezpečnosť SR, NATO a EÚ. Prísnejšia regulácia niektorých sociálnych sietí spôsobila čiastočný presun širiteľov a časti užívateľov na menej regulované platformy ako Telegram a VKontakte, ktoré sa stali vstupným bodom pôvodne ruských prokremel'ských naratívov do slovenského informačného priestoru.

SR ako súčasť EÚ a NATO bola v súvislosti s aktívnou pomocou Ukrajiny cieľom dezinformačných a propagandistických kampaní Ruska. Ich zámerom bolo ovplyvniť verejnú mienku a dianie v SR v prospech jeho podpory a jeho interpretácie príčin konfliktu, spochybnit' oficiálnu vládnu líniu odsúdenia ruskej invázie a solidarity s Ukrajinou a vyvolať občiansky nesúhlas s takouto politikou vlády.

V tejto súvislosti sa aj ruské veľvyslanectvo v SR aktívne podieľalo na podpore slovenských prokremel'ských záujmových skupín či publikačných spoločností s cieľom podporovať šírenie ruských naratívov a podporu Ruska v SR. Na jeseň spustilo informačnú operáciu o údajnom zničení vojenského cintorína v obci Ladomirová, pričom tieto informácie sa ukázali ako nepravdivé. Pravdepodobným zámerom bolo prekryť správy o objavení ďalšieho masového hrobu v ukrajinskom Iziume.

V roku 2022 Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky (ďalej len „MK SR“) zaznamenalo pokračujúci **nárast prípadov v súvislosti s apokalyptickými náboženskými a antisystémovými skupinami** ovplyvnenými konšpiračnými teóriami so spirituálnym obsahom, ako aj antisemitskými naratívmi.

V minulom roku pokračoval **nárast nelegálnej migrácie zo západného Balkánu**, ktorý sa prejavil v mimoriadnom zvýšení počtu odhalených prípadov sekundárnej tranzitnej migrácie v SR, Českej republike (ďalej len „ČR“) a Rakúskej republike (ďalej len „RR“). Na jeseň minulého roka vznikla mimoriadna situácia spojená s hromadným prílevom nelegálnych migrantov na hraniciach s ČR a RR. Keďže ČR uzavrela hranice so SR, vrátení migranti zo Sýrie sa koncentrovali na našej strane hranice. Preto bolo nevyhnutné zriadiť stanový tábor pri obci Kúty. Posilnený bol tiež výkon služby na hraniciach s Maďarskom s cieľom zvládnuť situáciu s nelegálnymi migrantmi z juhu.

Na území SR bolo v minulom roku zadržaných celkovo 11 205 nelegálnych migrantov, z toho 10 872 pri sekundárnej tranzitnej pozemnej nelegálnej migrácii po balkánskej migračnej trase. Oproti roku 2021 ide o medziročný nárast o 800 %. Príčinou zvýšenej nelegálnej migrácie sú hlavne systémové nedostatky v oblasti riadenia migrácie a azylu, neefektívna ochrana štátnych hraníc, liberálna vízová politika, laxné uplatňovanie

návratovej politiky v balkánskych štátoch, ako aj nedostatočné rozkladanie prevádzачských sietí pôsobiacich na ich území a v Turecku.

Podľa štatistických údajov Migračného úradu Ministerstva vnútra Slovenskej republiky (ďalej len „migračný úrad“) bolo v roku 2022 na území SR podaných 547 žiadostí o udelenie azylu (z toho 44 žiadostí bolo opakovaných), čo oproti roku 2021 predstavuje nárast o 48 %. Migračný úrad udelil v hodnotenom roku azyl 23 cudzincom. Poskytol tiež doplnkovú ochranu 48 cudzincom (nárast o 369 %). V roku 2022 bolo poskytnutých celkovo 104 542 dočasných útočísk spojených so situáciou na Ukrajine.

Úroveň ochrany verejného poriadku za rok 2022 bola hodnotená pozitívne. Z hľadiska celkovej úrovne kriminality nastal oproti roku 2021 mierny nárast zistených trestných činov, čo bolo spojené s uvoľnením protipandemických opatrení, zvyšovaním inflácie, ale aj nastupujúcou energetickou krízou.

Aktivity organizovaných zločineckých skupín v SR sa zameriavali predovšetkým na **ekonomickú a drogovú kriminalitu**, ktoré sú dlhodobými hlavnými zdrojmi ich príjmov. V niektorých prípadoch spolupracovali s páchatelmi za úplatok zástupcovia štátnych orgánov, čím napomáhali trestnú činnosť organizovať alebo mariť jej odhaľovanie.

V rámci závažnej ekonomickej trestnej činnosti sa organizované skupiny naďalej zamerali najmä na daňové a subvenčné podvody, machinácie vo verejných obstarávaníach, predražené dodávky tovarov a služieb pre štát, regionálnu samosprávu, obce a ich inštitúcie a spoločnosti. Hospodárska kriminalita bola spojená s korupciou.

Korupčné správanie bolo zaznamenané najmä pri vydávaní rôznych povolení, rozhodnutí, pridelovaní dotácií, výbere dodávateľov, nákupoch, predajoch a prenájmoch majetku a pod. Pozitívnym zistením je fakt, že rozsah korupcie sa najmä na vysokých úrovniach zásadne znížil. Spoločenskú situáciu na území SR naďalej ovplyvňovalo odhaľovanie a vyšetrovanie rozsiahlej korupcie vysokých štátnych úradníkov.

Páchatelia ohrozujúci a poškodzujúci finančné záujmy EÚ používali sofistikované metódy a techniky, pripravené schémy podvodov s cieľom sťažiť odhaľovanie protiprávnych aktivít.

V rámci drogovej kriminality boli hlavnými organizátormi pašovania a distribúcie tzv. tvrdých drog pre dílerov v SR predovšetkým balkánske zločinecké skupiny. V oblasti drogovej trestnej činnosti nenastali výraznejšie zmeny, užívatelia naďalej preferovali marihuanu a metamfetamín.

Bezpečnostná situácia v oblasti **trestnej činnosti nedovoleného ozbrojovania a obchodovania so zbraňami** bola stabilná. Na základe novely zákona č. 190/2003 Z. z. o zbraniach a streľive a o doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov s účinnosťou od 1. februára 2022 sa znížil záujem osôb z kriminálneho prostredia o expanzné a flobertové zbrane. Ozbrojený konflikt v našom susedstve zvýšil vývoz legálnych zbraní prepravovaných cez územie SR z krajín EÚ na Ukrajinu. Potenciálnou hrozbou sa stala dostupnosť veľkého množstva strelných zbraní na Ukrajine, ktoré by mohli byť využité pri páchaní trestnej činnosti.

Na území SR bol v roku 2022 evidovaný celkový **nárast počtu dopravných nehôd**, najmä s následkom na živote a zdraví, v počte usmrtených osôb a ľahko zranených osôb. Policajný zbor (ďalej len „PZ“) zaevidoval najnižší počet dopravných nehôd zavinených pod vplyvom alkoholu od vzniku SR.

Bezpečnosť letov bola poznačená zmenami vyplývajúcimi z geopolitických vplyvov, zriadením tranzitných koridorov pre vojenské lety členských krajín NATO, dočasnými zmenami štruktúr vzdušného priestoru SR, novozriadenými vojenskými priestormi v susedných letových informačných oblastiach a z toho vyplývajúcimi obmedzeniami pri riadení letovej prevádzky. Bolo evidovaných 14 incidentov súvisiacich s ruskou vojnou na Ukrajine.

Hrozbou ovplyvňujúcou **zachovanie bezpečnosti vo vodnej doprave** bol najmä stav vodných ciest s možným negatívnym vplyvom na bezpečnosť plavebnej prevádzky.

MK SR a PZ spoločne hľadali možnosti, nástroje a postupy pri prevencii a odhaľovaní **trestných činov spojených s kultúrnym dedičstvom**, posilnení kapacít zameraných na presadzovanie práva, zintenzívnení spolupráce vrátane medzinárodnej spolupráce so zameraním na zdrojové a tranzitné krajiny (Ukrajina, Balkán) a získaní podpory ostatných kľúčových aktérov pri zlepšení ochrany kultúrneho dedičstva v súlade s politikou Európskej komisie formulovanej v novom Akčnom pláne proti nedovolenému obchodovaniu s kultúrnymi objektmi (*Action Plan against trafficking in Cultural Goods*⁴).

Oblasť ochrany utajovaných skutočností ovplyvnila najmä ruská invázia na Ukrajinu, ktorá opätovne zdôraznila potrebu pracovať na vylepšení praktickej stránky vzájomného prenosu utajovaných skutočností medzi niektorými ústrednými orgánmi štátnej správy aj vo vzťahu k NATO.

Národný bezpečnostný úrad (ďalej len „NBÚ“) vykonal v roku 2022 desať kontrol v štátnych orgánoch, u podnikateľov a iných právnických osôb. Boli zamerané na preverenie úrovne a zákonných podmienok ochrany utajovaných skutočností, šifrovej ochrany informácií a plnenia opatrení. V dvoch subjektoch NBÚ identifikoval systémové nedostatky. Mierne nedostatky subjektov v aplikačnej praxi boli usmernené metodicky.

Systémové pochybenia v oblasti ochrany utajovaných skutočností v podmienkach štátnych orgánov vychádzali z neznalosti správnych postupov na úrovni štatutárneho orgánu, bezpečnostných zamestnancov aj oprávnených osôb. Kontrolami boli zistené závažné nedostatky v koordinácii ochrany utajovaných skutočností na organizačných útvaroch jednotlivých štátnych orgánov.

2.3 Ekonomika, sociálno-zdravotná oblasť a životné prostredie

Zotavenie slovenskej ekonomiky po pandémie COVID-19 pribrzdila ruská invázia na Ukrajinu. Aj keď reálne HDP v uplynulom roku vzrástlo o 1,9 %, najväčšie vplyvy tejto vojny na ekonomiku SR vznikli z dôvodu energetickej krízy a vysokej inflácie, ktoré ju spomalili.

Dodávky zemného plynu, ktoré Rusko začalo obmedzovať ešte v druhej polovici 2021, vyústili po februári 2022 do ich úplného zastavenia. Nedostatok plynu zvýšil jeho cenu na burzách, čo sa prejavilo aj na cenách elektriny, ktoré dosiahli vrchol na konci leta 2022. Vysoké ceny energií, ale aj poľnohospodárskych komodít sa následne premietli do vyšších cien tovarov a služieb. Výrazne narástli ceny potravín, a to o 19,3 %.

Inflácia v minulom roku dosiahla 12,8 % oproti predchádzajúcej úrovni 3,2 %. **Dlh verejnej správy narástol** na historicky najvyššiu úroveň 62,2 % hrubého domáceho produktu (ďalej len „HDP“). Cenový rast ovplyvnili dva roky po sebe nadpriemerné deficity hospodárenia verejnej správy vo výške približne 5 % HDP v dôsledku pandémie COVID-19 a zvyšovanie likvidity verejnej správy na úrovni takmer 12 % HDP. Príčinou bola ekonomická neistota, ktorá vyvolávala potrebu predzásobenia sa hotovosťou.

Vývoz do zahraničia stagnoval z dôvodu slabšieho vývoja u zahraničných obchodných partnerov. Nadalej pretrvávali problémy v dodávateľských reťazcoch (dovoz súčiastok z Číny) a viacero energeticky náročných odvetví bolo nútených obmedziť výrobu kvôli vysokým cenám energií, napr. pri výrobe kovov, resp. v chemickom priemysle. Nárastom reálneho dovozu sa obchodná bilancia SR dostala do zápornej úrovne. Ekonomiku však podporili domácnosti, ktoré siahali na úspory s cieľom nakupovať za nižšie ceny, čím podporovali spotrebu. K udržaniu príjmov prispeli zachované pracovné miesta.

⁴ dokument č. COM(2022) 800 final, Brusel 13. 12. 2022, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/PDF/?uri=CELEX:52022DC0800>

Slovenský bankový sektor zaznamenal v roku 2022 historicky vysoký ročný prírastok úverov. Európska centrálna banka po dlhom období nízkych úrokových sadzieb pristúpila k zvyšovaniu základnej úrokovej sadzby. Domácnosti reagovali predzásobením sa lacnými úvermi; podobne konali aj podnikateľské subjekty vplyvom rastu cien energií. Voči prípadnému nárastu strát z nesplácaných úverov boli banky odolné a pripravené na ich zvládnutie.

Závislosť SR na dovoze na primárnych energetických zdrojoch ako jadrové palivo (100 %), zemný plyn (98 %) a ropa (99 %) bola v porovnaní s rokom 2021 na rovnakých hodnotách okrem uhlia (80 %), v ktorom sa zvýšila o 10 %. Domáca ťažba hnedého uhlia a lignitu v súčasnosti vykryva 65 % podobne ako v roku 2021.

Ruská invázia na Ukrajinu výrazne ovplyvnila bezpečnosť dodávok plynu v rámci Európy. Išlo predovšetkým o zastavenie tokov cez plynovod Nord Stream 1. O polovicu boli znížené aj na plynovode z Ukrajiny, ktorý pokračuje do SR. V roku 2022 bola spotreba plynu v SR takmer 4,5 mld. m³, čo je pokles v porovnaní s hodnotami roka 2021, keď dosahovala 5,6 mld. m³. Domáca ťažba zemného plynu predstavuje málo významný objem; podobne ako v roku 2021 presiahla 66 mil. m³.

Na alternatívne dodávky ropy bolo už možné využívať chorvátsky ropovod Adria. Z dlhodobého hľadiska však bude potrebné posilniť jeho kapacity, nakoľko súčasná kapacita nepostačuje na vykrytie celej spracovateľskej kapacity rafinérie.

V sektore výroby elektriny v porovnaní s rokom 2021 potreba dovozu elektriny zo zahraničia mierne stúpla. Spotreba elektriny sa však znížila v porovnaní s rokom 2021 aj vzhľadom na prudký nárast cien a pokles dodávok plynu. Vývoj zdrojového mixu je primeraný vývoju spotreby a je schopný zabezpečiť sebestačnosť SR. V ďalšom období sa očakáva znižovanie spotreby elektriny. V prípade plnenia plánov v oblasti rozvoja výrobných zdrojov SR môže bilancia elektriny dosiahnuť exportný charakter.

Z hľadiska **jadrovej bezpečnosti SR** bol počet a charakter udalostí v rámci obvyklých prevádzkových porúch bez osobitnej významnosti. Úrad jadrového dozoru Slovenskej republiky (ďalej len „ÚJD SR“) neobmedzil rozsah alebo platnosť povolenia a ani nezastavil prevádzku žiadneho jadrového zariadenia. Na základe jeho kontrolnej a hodnotiacej činnosti konštatoval, že jadrové zariadenia boli v hodnotenom roku prevádzkované bezpečne a spoľahlivo. Záväzky vyplývajúce z medzinárodných zmlúv a dohôv boli priebežne plnené.

K 31. 12. 2022 žilo na území SR 5 428 792 obyvateľov. Oproti predchádzajúcemu roku bol zaznamenaný pokles o 5 920 obyvateľov, pričom sa narodilo cca. 52,7 tis. živých detí. Medziročný pokles o približne 3,9 tis. bol najnižší v počte živonarodených detí v ostatných dvadsiatich rokoch. Hrubá miera pôrodnosti dosiahla úroveň 9,7 ‰. Zomrelo takmer 59,6 tis. osôb, čo je o 14 tis. menej ako v roku 2021. Hrubá miera úmrtnosti dosiahla úroveň 11 ‰. Nízka pôrodnosť a stále relatívne vysoká úmrtnosť sa v roku 2022 už tretí rok po sebe prejavila prirodzeným úbytkom obyvateľstva, ktorý dosiahol 6 915 osôb.

V roku 2022 sa zo zahraničia prisťahovalo 5 500 osôb, čo je o 270 menej ako v roku 2021. Naopak, počet vystáňovaných zo SR sa medziročne zvýšil o 1 073 osôb. Celkový počet vystáňovaných dosiahol takmer 4 500. Medziročne sa migračný prírastok znížil o 1 300 osôb, stále však dosahoval kladné hodnoty s migračným saldóm 995 osôb.

Na trhu práce bola prvá polovica roku 2022 v znamení **vysokého rastu zamestnanosti**. K pozitívnemu vývoju najviac prispel sektor služieb, ktorý bol počas pandémie najsilnejšie zasiahnutý. V druhej polovici roka bol rast zamestnanosti utlmený z dôvodu nepriaznivej situácie v priemysle. Podľa údajov Štatistického úradu Slovenskej republiky⁵ zamestnanosť v minulom roku vzrástla celkovo o 1,7 %. Nominálne mzdy

⁵ ŠÚ SR podľa Výberového zisťovania pracovných síl, resp. podľa štatistického výkazníctva

zamestnancom dynamicky rástli (o 7,7 %), čo však popri vysokej inflácii nestačilo. Reálne mzdy poklesli o 4,5 %. Nesúlad medzi ponukou a dopytom na trhu práce a regionálne rozdiely pretrvávali aj v hodnotenom roku. Firmy čelili ťažkostiam pri hľadaní kvalifikovanej pracovnej sily. Pozitívom bola možnosť okamžitého vstupu veľkého počtu odídencom z Ukrajiny na pracovný trh. Utečenci sa ale zamestnávali iba dočasne a na pozíciách, ktoré nezodpovedali ich vzdelaniu. V roku 2022 bolo v priemere zamestnaných iba okolo 10 000 Ukrajincov so štatútom odídencu.

Podľa údajov Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky bolo v roku 2022 mesačne evidovaných priemerne 63 441 príjemcov **pomoci v hmotnej núdzi**. V porovnaní s predošlým rokom priemerný mesačný počet poberateľov narástol o 7,88 %

SR naďalej čelila pretrvávajúcim **disparitám medzi regiónmi**. Zaostávanie niektorých regiónov, najmä Prešovského a Banskobystrického kraja, demonštrovali ukazovatele ako dlhodobá najnižšia regionálna HDP na obyvateľa, najvyššia miera nezamestnanosti, najvyšší počet mladých nezamestnaných, negatívne migračné saldo či najvyššia miera rizika chudoby súvisiaca s vysokým zastúpením marginalizovaných skupín obyvateľstva. Výzvou pre SR bolo aj starnutie obyvateľstva spojené so zvyšujúcim sa dopytom po kvalitnej zdravotnej a sociálnej starostlivosti, zabezpečenie dostatočného previazania ponuky vzdelávania s potrebami trhu práce alebo prístupu k pitnej vode a ku kanalizácii.

Jedno z opatrení v oblasti **sociálnych služieb** zamerané proti zvyšujúcej sa inflácii predstavovalo zavedenie novej dotačnej schémy. Táto schéma bola určená na čiastočnú úhradu zvýšených prevádzkových nákladov na poskytovanie sociálnych služieb v súvislosti s pandemiou ochorenia COVID-19.

V **zdravotníckej oblasti** bola na začiatku roka bezpečnostná situácia v SR ovplyvnená pretrvávajúcou pandemiou ochorenia COVID-19 a s ňou súvisiacimi protipandemickými obmedzeniami zavedenými ešte v roku 2021. K výraznejšiemu uvoľneniu týchto opatrení došlo až od polovice marca 2022 vďaka priaznivému vývoju epidemiologickej situácie v SR. V prípade ochorenia COVID-19 záujem o preočkovanie zo strany obyvateľstva klesol, preto väčšina veľkokapacitných očkovačích centier svoju činnosť v krajoch ukončila. V dôsledku prílevu utečencov z Ukrajiny pre SR predstavovala výzva nízka zaočkovanosť proti ochoreniam, ktoré u nás pokrýva povinné očkovanie, predovšetkým proti ochoreniam ako detská obrna a osýpky.

Ohrozením bezpečnosti SR v oblasti ochrany zdravia a životov osôb boli aj hromadné výpovede lekárov.

V roku 2022 boli namerané extrémne vysoké hodnoty teploty vzduchu, ktoré v kombinácii s nedostatkom zrážok spôsobili **dlhotrvajúce pôdne sucho**. Rezort životného prostredia ho uznal za udalosť kvalifikovanú ako prírodná katastrofa. V **oblasti kvality ovzdušia** boli naďalej prekračované limitné hodnoty znečisťujúcich látok v ovzduší, najmä jemných prachových častíc.

Osobitným problémom a hrozbou je **manažovanie poľovnej zveri**, na ktorú vplyvajú rôzne ochorenia, akými sú africký mor ošípaných, vtáčia chrípka a ďalšie, ktoré sa môžu šíriť aj do voľných chovov hospodárskych zvierat.

V roku 2022 v **oblasti zdravia zvierat** kulminoval výskyt afrického moru ošípaných. Bol potvrdený výskyt v 5 chovoch. Posledný prípad bol evidovaný v júli 2022. V SR boli zaznamenané dva výskyt besnoty a 4 prípady výskytu patogénnej vtácej chrípky.

Lesné hospodárstvo bolo výrazne ovplyvnené udalosťami ako prevod správy pozemkov vo vlastníctve štátu v národných parkoch, nárast cien energií, extrémne sucho, ako aj pretrvávajúca poddimenzovaná finančná podpora štátu v tomto sektore. Hrozbou pre lesy a bezpečnosť štátu boli aj pretrvávajúce rozdielne názory v otázke aktívnej ochrany lesov. Dôsledkom nespracovania kalamít za posledných 10 rokov sa v lesoch nachádza približne

2 mil. m³ suchého dreva, ktoré vytvára ideálne podmienky pre vznik lesných požiarov. Vplyv na energetickú bezpečnosť v štáte mal v roku 2022 zvýšený dopyt po palivovom dreve.

2.4 Bezpečnosť kybernetického priestoru

SR zaznamenala **nárast počtu aj sofistikovanosti kybernetických útokov**, najmä na štátne a vzdelávacie inštitúcie, súkromné spoločnosti, kritickú infraštruktúru a jednotlivcov. Rastúca závislosť na digitálnych technológiách v kľúčových odvetviach predstavuje zvýšenú zraniteľnosť voči kybernetickým hrozbám.

V roku 2022 boli **najčastejšími typmi kybernetických útokov** získavanie informácií prostredníctvom phishingových kampaní a sociálneho inžinierstva. Phishingové kampane sa často šírili prostredníctvom SMS správ, e-mailov alebo príspevkov na sociálnych sieťach, pričom sa útočníci vydávali za známe štátne alebo finančné inštitúcie s cieľom vytvoriť dojem dôveryhodnosti. Zvýšil sa počet kampaní typu „spear-phishing“ a podvodných telefonátov známych ako „voice phishing“ alebo „vishing“.

NBÚ zaznamenal nárast počtu kybernetických útokov, nie je ale jasné, či išlo o skutočný nárast alebo len o kvalitnejšiu úroveň detekcie. V reakcii na ruskú vojenskú agresiu na Ukrajine zvýšili svoju aktivitu proruské hackerské skupiny. V slovenskom kybernetickom priestore boli najviditeľnejšie distribuované útoky typu odoprenia služby (známy ako „DDoS“) zamerané na znepriístupnenie rôznych webových stránok a služieb. Zaznamenané boli aj phishingové kampane využívajúce identitu poštových a doručovateľských služieb, bánk alebo orgánov činných v trestnom konaní (PZ, Interpol, Europol). V oblasti šírenia škodlivého kódu naďalej dominoval ransomvér.

Pretrvával aj **trend nesprávneho nastavenia a nedostatočného zabezpečenia** rôznych systémov a služieb. Tento problém, prítomný v celom slovenskom kybernetickom priestore, môže mať vážne dôsledky najmä pre prvky kritickej infraštruktúry.

V reakcii na **šírenie škodlivého obsahu** na znižovanie dôveryhodnosti štátnych inštitúcií a šírenie kremeľskej propagandy NBÚ v marci 2022 zablokoval štyri webové stránky s účinnosťou do 30. júna 2022, čo preukázateľne viedlo k zníženiu šírenia škodlivého obsahu.

Národné centrum kybernetickej bezpečnosti SK-CERT prijalo 1 170 **hlásení o kybernetických bezpečnostných incidentoch**, z toho 20 hlásení o závažných kybernetických bezpečnostných incidentoch I. stupňa, 8 hlásení o závažných kybernetických bezpečnostných incidentoch II. stupňa a 7 hlásení o závažných kybernetických bezpečnostných incidentoch III. stupňa. Pri týchto incidentoch hrozili závažné dosahy na prevádzkovanie základných služieb v rôznych sektoroch. V koordinácii s NBÚ boli tieto incidenty úspešne vyriešené. V hodnotenom období prijal úrad aj 1 135 dobrovoľných hlásení.

Pri distribúcii ďalších sofistikovaných škodlivých softvérov, ktoré by mohli byť využiteľné napríklad na zber dát, boli v kybernetickom priestore zneužívané nešpecifikované trójske kone.

Dochádzalo k zneužívaniu QR kódov, napríklad žiadosťou o opätovné zaplatenie za tovar alebo presmerovaním obete na škodlivú webovú stránku. Zaznamenané boli tiež prípady zneužívania penetračného nástroja *Cobalt Strike* na obchádzanie antivírusových nástrojov s cieľom preniknúť do systémov a prostredníctvom škodlivých kódov obetí následne vydierať alebo nelegálne získavať jej dáta.

3 Zachovávanie bezpečnosti SR

3.1 Zahranlično-bezpečnostné aspekty

Zásadným faktorom ovplyvňujúcim zahranično-bezpečnostné aktivity SR bola v roku 2022 ruská vojenská agresia proti Ukrajine. SR začala okamžite po napadnutí všestranne pomáhať Ukrajine, a to politickou podporou, poskytovaním humanitárnej pomoci, ako aj dodávkami zbraní a vojenského vybavenia. Zapojila sa tiež do aktivít Kontaktnej skupiny pre podporu Ukrajiny (tzv. Ramstein formát), ktorá vznikla na koordináciu pomoci napadnutej krajine. V SR sa začala opravovať poškodená vojenská technika ukrajinských ozbrojených síl a aj v bojoch poškodená technika nemeckého pôvodu, darovaná ukrajinskej strane Nemeckom. SR zároveň zabezpečila na svojom území výcvik pre ukrajinských vojakov, v ktorom bude pokračovať aj v rámci novovytvorenej vojenskej asistenčnej misie EÚ (*EUMAM – European Union Military Assistance Mission Ukraine*). SR na medzinárodných fórach zdôrazňovala potrebu rešpektovania suverenity, nezávislosti a obnovenia územnej celistvosti Ukrajiny v jej medzinárodne uznaných hraniciach.

Ruská agresia na Ukrajine poukázala na **dôležitosť kolektívnej obrany v rámci NATO**, ako aj zásadný prínos členstva SR pre udržanie našej bezpečnosti. V reakcii na ruskú agresiu Slovensko podporilo aktiváciu plánov kolektívnej obrany NATO, ale aj rozhodnutia o posilnení aliančnej vojenskej prítomnosti na jej východnom krídle. Tie zahŕňali aj vytvorenie štyroch nových mnohonárodných bojových skupín, z ktorých jedna bola umiestnená na našom území. SR podporila žiadosť Fínska a Švédska o vstup do NATO a ratifikovala ich prístupové protokoly ako dôkaz svojej podpory politike otvorených dverí.

V roku 2022 sa v Madride uskutočnil samit NATO, ktorý bol historický, transformačný a strategicky dôležitý pre adaptáciu Aliancie na nové bezpečnostné prostredie. Z pohľadu životných záujmov SR bolo najdôležitejším výsledkom politickej rozhodnutie o dlhodobej adaptácii Aliancie a posilnení predsunutej obrany NATO na jej východnom krídle vrátane záväzku dlhodobej pomoci Ukrajine. Rovnako dôležitý bol potvrdený záväzok všetkých spojencov zvýšiť výdavky na obranu. Na samite bola prijatá nová Strategická koncepcia NATO, v ktorej spojenci jednoznačne pomenovali Rusko ako priamu hrozbu Aliancie a Čínu ako systémovú výzvu. Deklarácia zo samitu vyhodnotila bezpečnostný vývoj vo svete s dôrazom na ruskú inváziu voči Ukrajine ako najväčšiu bezpečnostnú výzvu pre Alianciu od skončenia druhej svetovej vojny. Zdôraznila transatlantickú jednotu, solidaritu medzi spojencami a kolektívnu obranu ako hlavnú úlohu NATO.

SR na pôde EÚ podporila balík reštriktívnych opatrení voči Rusku a Bielorusku. Zúčastnila sa tiež na príprave iniciatív EÚ zameraných na zvýšenie odolnosti voči hybridným hrozbám vrátane posilnenia reakcie EÚ na cielené zahraničné dezinformačné aktivity po ruskej agresii voči Ukrajine. V súlade so schváleným Strategickým kompasom EÚ sa zapojila do prípravy súborov nástrojov EÚ proti hybridnému pôsobeniu (tzv. *Hybrid Toolbox*), ako aj proti zahraničnej manipulácii a zasahovaniu do informačného priestoru (tzv. *FIMI Toolbox*). Aktívne sa zapojila do aktivít na posilnenie kybernetickej bezpečnosti a kybernetickej diplomacie. Pridala sa k verejnej atribúcii ruského útoku na satelitnú sieť KA-SAT na Ukrajine a tiež k spoločnému vyhláseniu členských štátov EÚ po kybernetických útokoch na albánsku kritickú infraštruktúru.

V roku 2022 bol pozitívom **nárast výdavkov na obranu** na 1,84 % HDP oproti 1,8 % v roku 2021 a schválenie celkových plánovaných obranných výdavkov na rok 2023 na 2,01 % podľa metodiky NATO. SR aktívne využívala medzinárodnú spoluprácu a zahraničnú pomoc, najmä služby Agentúry NATO pre podporu a obstarávanie pri nákupe techniky a materiálu a rozvoji infraštruktúry. Paralelne k tomu sa zasadzovala za posilňovanie spôsobilostí európskeho piliera NATO.

SR začiatkom roka 2022 zásadne posilnila **bilaterálnu spoluprácu so Spojenými štátmi americkými** (ďalej len „USA“) v oblasti bezpečnosti a obrany. Podpis Dohody o obrannej spolupráci (ďalej len „DCA“) je vyjadrením našej zvrchovanosti, neohrozuje výkon štátnej moci ani jednotu a nedeliteľnosť územia SR. DCA vytvorila právny rámec pre pôsobenie ozbrojených síl USA na území SR, ako aj pre aktivity a vyčlenenie finančných prostriedkov USA na podporu modernizácie vojenskej infraštruktúry s cieľom posilniť bezpečnosť SR. K obranyschopnosti SR podstatne prispeli USA poskytnutím systémov protivzdušnej obrany Patriot vrátane vyslania jednotiek do mnohonárodnej bojovej skupiny NATO v SR.

V rámci **Stálej štruktúrovanej spolupráce EÚ (PESCO – Permanent Structured Cooperation)** sa SR zapojila do štvrtej vlny projektov, predovšetkým v oblasti kybernetickej obrany.

SR od 1. júla 2022 prevzala predsedníctvo v rámci **Vyšehradskej skupiny**. Naďalej intenzívne spolupracovala s USA pri koordinácii vojenskej podpory Ukrajiny, zintenzívnila sa obranná spolupráca s Nemeckom (účasť v mnohonárodnej bojovej skupine, darovanie nemeckých tankov Leopard 2 A4), s ČR a Poľskom (dohoda o vykonávaní ochrany vzdušného priestoru po ukončení prevádzky stíhacích lietadiel MiG-29).

Na pôde medzinárodných organizácií SR podporovala medzinárodný poriadok založený na pravidlách, medzinárodnom práve a funkčných inštitúciách, a to aj vo vzťahu k novým medzinárodným agendám. Ako súčasť slovenskej kybernetickej diplomacie sme presadzovali model otvoreného, slobodného, stabilného a bezpečného kybernetického priestoru, v ktorom sú uplatňované normy zodpovedného správania, chránené ľudské práva, slobody a medzinárodné právo, a ktorý reflektuje prvky vzájomnej dôvery a transparentnosti.

V záujme posilňovania stability, bezpečnosti a odolnosti krízových štátov a regiónov sa SR aktívne zapojila do aktivít **medzinárodného krízového manažmentu**, keď pôsobila v 18 operáciách a misiách Organizácie Spojených národov (ďalej len „OSN“), NATO, EÚ, OBSE v Európe, v Afrike a Ázii. Ku koncu roku 2022 bolo v operáciách a misiách medzinárodného krízového manažmentu vyslaných celkovo 457 zástupcov SR, z toho 443 príslušníkov (z toho 43 žien) Ozbrojených síl Slovenskej republiky (ďalej len „OS SR“) a 14 príslušníkov PZ vrátane viacerých civilných expertov.

Príslušníci OS SR pôsobili v operáciách a misiách na Blízkom východe, v Bosne a Hercegovine, na Cypre, v Mali a v Stredoafrickej republike, Gruzínsku, v Stredomorí, Baltskom mori a v rámci Posilnenej predsunutej vojenskej prítomnosti NATO v bojovej skupine v Lotyšsku.

V roku 2022 sa SR podieľala aj na riešení mimoriadnych udalostí pri požiaroch v ČR a Slovinsku.

V rámci spoločnej ochrany vonkajších schengenských hraníc bolo vyslaných spolu 98 príslušníkov PZ do operačných aktivít pohraničnej agentúry Frontex. Vo vzťahu k zmluvným stranám vyplývajúcim z rámca bilaterálnych dohôd o vytvorení spoločných hliadok na území druhej zmluvnej strany bolo v roku 2022 vyslaných spolu 100 príslušníkov PZ na hraničný dozor (z toho 61 na hraničný dozor do Severného Macedónska a 39 do Maďarska). Prioritou vyslania policajtov naďalej zostávajú krajiny západného Balkánu.

PZ tiež intenzívne spolupracoval od začiatku ruskej agresie na Ukrajine s ukrajinskými bezpečnostnými zložkami na eliminácii potenciálnej hrozby dovozu chemických, biologických, rádiologických a jadrových materiálov na územie SR.

3.2 Zabezpečovanie obrany štátu

V roku 2022 vláda preukázala **zodpovedný prístup k zvyšovaniu obranyschopnosti štátu** prijatím viacerých dôležitých rozhodnutí.

Na území SR bola nasadená nielen **spojenecká technika, ale aj Mnohonárodná bojová skupina Slovenskej republiky** (ďalej len „MN BG SVK“). Jej cieľom je odstrašenie, demonštrácia súdržnosti a deklarovanie pripravenosti brániť sa spoločne proti akejkoľvek hrozbe. Skupina dosiahla plnú operačnú spôsobilosť v októbri 2022 o sile viac ako 10 % počtu príslušníkov OS SR. Do MN BG SVK sa tiež zapojili príslušníci OS SR a Vojenskej polície (ďalej len „VP“). V roku 2022 pôsobila v počte 1 300 vojakov zo SR, ČR, Nemecka, Holandska, Slovinska a USA.

Ochrana vzdušného priestoru SR bola od septembra 2022 zabezpečovaná leteckými prostriedkami Vzdušných síl Armády Českej republiky a poľských vzdušných síl. Tento stav bude pokračovať až do prezbrojenia Vzdušných síl OS SR lietadlami F-16 Block 70. Na území SR začali pôsobiť aj moderné systémy protivzdušnej a protiraketovej obrany MIM-104 PATRIOT, ktoré zabezpečujú ochranu väčšej časti územia SR než pôvodný systém S-300 PMU1 poskytnutý Ukrajine.

Počas vrcholiacej migračnej vlny z Ukrajiny (marec – júl 2022) sa OS SR a VP podieľali na kontrole a ochrane štátnej hranice.

V roku 2022 bol dvakrát **novelizovaný zákon č. 321/2002 Z. z. o ozbrojených silách Slovenskej republiky** v znení neskorších predpisov. Prvá novela rozšírila právnu úpravu velenia určeným jednotkám OS SR príslušným veliteľom NATO na území SR. Druhá novela rozšírila možnosť použitia OS SR na ochranu vojenských objektov a priestorov, ako aj vojenských konvojov a transportov pred bezpilotnými lietadlami. Novela zákona č. 124/1992 Zb. o Vojenskej polícii v znení neskorších predpisov rozšírila možnosť použiť VP na ochranu proti bezpilotným lietadlám na úroveň poskytnutú OS SR. Prijatie nového zákona č. 500/2022 Z. z. o Vojenskom spravodajstve umožnilo tejto zložke efektívnejšie plniť jej stanovené úlohy.

V januári 2022 bola schválená **Smernica vlády Slovenskej republiky o plánovaní obrany štátu**, ktorá predstavuje zásadný posun pri komplexnom plánovaní obrany SR. Bola začatá aktualizácia Plánu použitia OS SR v čase vojny s predpokladom ukončenia v roku 2023. V roku 2022 MO SR vypracovalo a schválilo niekoľko situačných plánov zameraných na nevojenské ohrozenia, ktoré reflektujú vývoj situácie na Ukrajine.

V júni 2022 NR SR schválila **Dlhodobý plán rozvoja rezortu MO SR s výhľadom do roku 2035**, ktorý určuje ciele a postupy na vytvorenie, udržiavanie a rozvoj kapacít a spôsobilostí OS SR a rezortu. V rámci toho boli harmonizované procesy obranného plánovania SR s obranným plánovaním NATO. Schválená koncepcia velenia ozbrojeným silám a ich riadenia definuje základné princípy, systém a štruktúry velenia OS SR v súvislosti s ozbrojenými silami členských krajín NATO na území SR. V reakcii na bezpečnostnú situáciu boli revidované aj národné plány na obranu SR; príslušníci OS SR sa zároveň podieľali na nových aliančných plánoch na obranu územia členských krajín NATO.

Príprava na obranu štátu zahŕňala aj prípravu štátnych orgánov. Cieľom týchto plánov bolo skvalitniť prípravu na obranu a zabezpečiť kontinuitu činnosti ústavných orgánov v čase vojny a vojnového stavu. V roku 2022 sa uskutočnili cvičenia s využitím Systému reakcie NATO na krízové situácie. Cvičenia simulovali situáciu na Ukrajine a testovali rozhodovanie členov NATO v oblasti krízového riadenia na strategickej a politickej úrovni.

V roku 2022 sa v SR vytvárali **podmienky na plnenie záväzkov voči NATO**. Hlavným nedostatkom bolo oneskorené budovanie ťažkej mechanizovanej brigády. Vyzbrojovanie pokračovalo podpisom kontraktov na nákup vojenskej techniky, a to 76 kolesových obrnených vozidiel Patria 8x8 AMVXP z Fínska a 152 pásových obrnených

vozidiel CV90M4 zo Švédska. Pokračovali dodávky samohybných kanónových húfnic Zuzana a projekt modernizácie bojových vozidiel pechoty. S Nemeckom bola podpísaná zmluva na 15 tankov Leopard 2 A4, pričom prvý tank bol do SR dodaný v decembri 2022. V spolupráci s Agentúrou NATO pre podporu a obstarávanie (*NATO Support and Procurement Agency*, ďalej len „NSPA“) získali OS SR taktické bojové vesty, ľahké guľomety, ostreľovačské pušky, muníciu, ľahké drony a pod. Boli tiež spracované návrhy na obstaranie ďalšej techniky za 200 mil. EUR na základe ponuky USA prostredníctvom nástroja *Foreign Military Financing*. MO SR vynaložilo na technický rozvoj 36,89 % z celkových obranných výdavkov SR s dôrazom na zapojenie domáceho obranného priemyslu. Počet slovenských spoločností registrovaných ako dodávateľ tovarov a služieb pre NSPA stúpol v porovnaní s rokom 2020 o 70,3 %.

Rezort obrany postupne zavádzal **opatrenia v oblasti modernizácie a transparentnosti procesov**, avšak stále pretrvávajú nedostatky z minulosti, ktoré negatívne ovplyvňujú úroveň operačnej pripravenosti OS SR a ich výcviku. V minulom roku došlo k zhoršeniu celkovej úrovne operačnej pripravenosti z dôvodu negatívneho vývoja personálnej naplnenosti či materiálnej vybavenosti.

Personálna naplnenosť OS SR bola celkovo nízka, na konci roku dosiahla 75,74 %. Jej medziročný pokles o 1,3 percentuálneho bodu bol spôsobený rozvojom nových spôsobilostí, v dôsledku čoho stúpol počet tabuľkových miest. Problémy spôsobuje výzbroj a technika po dobe životnosti, ktorá je väčšinou z bývalého Sovietskeho zväzu. Komunikačno-informačné systémy nie sú interoperabilné so štandardami NATO, logistická podpora nezodpovedá súčasným potrebám. Tieto problémy sa postupne darilo eliminovať zavádzaním novej výzbroje a techniky. Pretrvával deficit zásob kvôli nedostatku finančných prostriedkov určených na ich tvorbu.

Výcvik OS SR poznačený ruskou vojnou na Ukrajine a doznievajúcou pandémiou COVID-19 sa zameriaval najmä na zvýšenie a udržanie operačnej pripravenosti, ochranu vzdušného priestoru SR a zabezpečenie leteckej pátracej a záchranej služby.

Novelizácia zákona č. 281/2015 Z. z. o štátnej službe profesionálnych vojakov v znení neskorších predpisov prispela k modernizácii regrutačného systému OS SR a vzniku nového subjektu ochrany práv profesionálnych vojakov – vojenského ombudsmana. Prebiehala príprava na novelizáciu zákona č. 570/2005 Z. z. o brannej povinnosti v znení neskorších predpisov.

Pokračovala **realizácia infraštruktúrnych projektov** zameraných na príchod nových bojových lietadiel F-16 a výstavba mechanizovanej brigády. Zvyšovala sa energetická efektívnosť a kvalita života personálu. MO SR venovalo zvýšenú pozornosť aj projektom na posilnenie kapacít na poskytovanie hostiteľskej podpory aliančným jednotkám (*HNS – Host Nation Support*).

PZ na **zabezpečenie ochrany vybraných objektov osobitnej dôležitosti** a ďalších dôležitých objektov a v oblasti ochrany a obrany kritickej infraštruktúry aktualizoval plány ochrany objektov, ktoré sú zabezpečované silami a prostriedkami jednotlivých krajských riaditeľstiev PZ podľa teritoriálnej pôsobnosti.

3.3 Ochrana ústavného zriadenia, verejného poriadku a bezpečnosti osôb a majetku

Od 1. februára 2022 **Prezídium Policajného zboru** (ďalej len „prezídium“) realizovalo **organizačné a systemizačné zmeny** z Plánu obnovy a odolnosti Slovenskej republiky. Reorganizácia priniesla posilnenie finančného vyšetrovania, boja proti korupcii, závažným hospodárskym trestným činom, a s tým súvisiacou legalizáciou výnosov z trestnej činnosti, ako aj posilnenie vyšetrovania environmentálnej kriminality.

Vládou schválený Akčný plán boja proti legalizácii výnosov z trestnej činnosti, financovaniu terorizmu a financovaniu rozširovania zbraní hromadného ničenia s výhľadom do roku 2024 podporuje **boj proti legalizácii výnosov z trestnej činnosti a financovania terorizmu**. V boji proti terorizmu na národnej a medzinárodnej úrovni bola pre PZ prioritou výmena informácií o prejavoch extrémistického alebo teroristického charakteru ako najpodstatnejší predpoklad prevencie.

Prejavy s extrémistickým obsahom sa v roku 2022 presúvali najmä na internet. PZ tak zamerala svoju snahu na zvyšovanie kapacít a získavanie spôsobilosti na odhaľovanie takýchto kriminálnych aktivít.

Cieľom stretnutia zástupcov PZ s predstaviteľmi krajín Vyšehradskej štvorky, Nemecka, USA, Bulharska a agentúry Europol v novembri 2022 bola výmena informácií o postupoch zavedenia a efektivity uplatňovania generického modelu zaraďovania látok na zoznam zakázaných látok vo vzťahu k účinnosti presadzovania práva v **oblasti drogovej trestnej činnosti**.

Prudký **nárast nelegálnych migrantov** tranzitujúcich cez SR výrazne vyťažil útvary Úradu hraničnej a cudzineckej polície prezídia. Výkon policajno-bezpečnostných kontrol pri ochrane vnútorných hraníc SR podporili aj ozbrojení príslušníci finančnej správy a vojaci. V septembri 2022 vznikol spoločný vyšetrovací tím medzi Maďarskom, ČR a SR na riešenie trestnej činnosti prevádzach organizovanými skupinami na balkánskej trase. Kvôli riziku možného obchodovania s ľuďmi v prípade občanov prichádzajúcich na územie SR z Ukrajiny sa zvýšilo monitorovanie, preverovanie a vyhľadávanie možných obetí takéhoto konania.

V marci 2022 vláda schválila Akčný plán koordinácie boja proti hybridným hrozbám na roky 2022 – 2024 s cieľom posilniť medzirezortnú koordináciu, **odolnosť štátu a spoločnosti voči hybridným hrozbám**, ako aj vybudovať systém strategickej komunikácie na celoštátnej úrovni. V rámci národného projektu Zvýšenie odolnosti Slovenska voči hybridným hrozbám pomocou posilnenia kapacít verejnej správy vytvorili, resp. navýšili Úrad vlády Slovenskej republiky (ďalej len „úrad vlády“), MV SR, MO SR a MZVEZ SR odborné kapacity na boj proti hybridným hrozbám a strategickú komunikáciu. V hodnotenom roku sa tiež začal proces novelizácie zákona č. 110/2004 Z. z. o fungovaní Bezpečnostnej rady Slovenskej republiky v čase mieru v znení neskorších predpisov na vytvorenie stáleho pracovného výboru Bezpečnostnej rady Slovenskej republiky pre hybridné hrozby.

V septembri 2022 sa zúčastnil slovenský tím zložený zo zástupcov úradu vlády, MV SR, MZVEZ SR, PZ simulácie dezinformačného ohrozenia, pričom bol najlepší z prítomných krajín. Úrad vlády sa taktiež podieľal na činnostiach v rámci Európskeho centra výnimočnosti pre boj proti hybridným hrozbám a *Hybrid Fusion Cell*, ako aj pomáhal prepájať slovenských expertov so zahraničnými. V závere roka taktiež začal pripravovať Konceptiu strategickej komunikácie Slovenskej republiky a Systém reakcie Slovenskej republiky na informačné operácie.

Konzultácie MK SR a PZ boli zamerané na hodnotenie súčasného stavu a možnosti budúceho zapojenia sa existujúcich slovenských štruktúr do medzinárodných projektov s využitím domácich nástrojov a možností pri **vysledovateľnosti kultúrnych objektov**. K tomu je nevyhnutné efektívne fungovanie databázy kradnutých kultúrnych pamiatok a predmetov kultúrnej hodnoty (evidovaných v rezorte kultúry) a aktuálnosť údajov vložených do slovenskej policajnej databázy kradnutých diel i do medzinárodnej databázy Interpolu. Podľa MK SR a PZ si to v budúcnosti vyžiada posilnený dialóg všetkých zúčastnených.

V júni 2022 sa uskutočnilo zakladajúce valné zhromaždenie Slovenského komitétu Modrého štítu, ktorý je súčasťou medzinárodnej organizácie na ochranu historických a kultúrnych pamiatok Medzinárodného výboru Modrého štítu (*International Committee*

of the Blue Shield - ICBS). Jeho cieľom je rozšíriť ochranu a pomoc kultúrnemu dedičstvu pri ohrození vojnou a prírodnými katastrofami (záplavy, požiare, zemetrasenia a iné). V roku 2022 bol vypracovaný zoznam vyselektovaných nehnuteľných národných kultúrnych pamiatok (300 objektov) s 1. stupňom označenia „Modrý štít/Blue Shield“ do vojenských máp MO SR.

Vojna Ruska na Ukrajine zasiahla aj vzdelávanie, čo sa odzrkadlilo na metodických odporúčaníach pre základné a stredné školy, ktoré sa zamerali na otázku, ako túto vojnu reflektovať vo výučbe. Okrem toho sa na základných a stredných školách realizovala prierezová téma Ochrana života a zdravia. Zámerom bolo nasmerovať žiakov cez nadobudnuté teoretické a praktické poznatky k ochrane svojho zdravia a života, ako aj zdravia a života iných ľudí v mimoriadnych a nepredvídaných situáciách.

V rámci aktualizácie profesijných štandardov pedagogických a odborných zamestnancov pribudli požiadavky na ich digitálne kompetencie. Do škôl bola taktiež zaradená nová pracovná pozícia „školský digitálny koordinátor“, ktorý by mal mať pozitívny vplyv na digitálnu gramotnosť pedagogických i odborných zamestnancov. V oblasti kybernetickej bezpečnosti žiaci postupne nadobúdali a prehľbovali znalosti týkajúce sa rizík na sociálnych sieťach, resp. na internete, ako sa proti identifikovaným rizikám brániť, a to vďaka aplikácii zásad bezpečného a etického správania na internete.

NBÚ kontinuálne pokračoval **v optimalizácii previerkového procesu** a zintenzívňoval spoluprácu s partnerskými organizáciami, čoho výsledkom je jeho efektívnejší a dynamickejší výkon. Fyzickým osobám vydal 5 711 osvedčení na oboznamovanie sa s utajovanými skutočnosťami a 47 rozhodnutí o tom, že fyzická osoba prestala spĺňať alebo nespĺňala zákonné predpoklady. V oblasti priemyselnej bezpečnosti vydal 114 potvrdení a 13 rozhodnutí o tom, že podnikateľ prestal spĺňať alebo nespĺňal zákonné podmienky.

V máji 2022 sa podarilo NBÚ podpísať novú medzinárodnú Dohodu medzi vládou a vládou USA o bezpečnostných opatreniach **na ochranu utajovaných skutočností**. Nová dohoda výrazne prispieva k prehĺbeniu vzťahov a zintenzívneniu spolupráce medzi oboma krajinami.

Koncom roka 2022 bola Bezpečnostnou radou Európskej vesmírnej agentúry (*European Space Agency*, ďalej len „ESA“) schválená bezpečnostná dohoda medzi vládou a ESA, čo bol posledný krok pred oficiálnym predložením spomínanej dohody na schválenie vláde. Cieľom dohody je zabezpečenie výmeny a vzájomnej ochrany všetkých utajovaných skutočností, ktoré za také boli označené podľa právneho poriadku niektorej zmluvnej strany a odovzdané druhej zmluvnej strane.

V oblasti verejného poriadku a bezpečnosti osôb a majetku boli **na úrovni krajov prijímané opatrenia s cieľom znížiť kriminalitu a protiprávnu činnosť**. Na základe analýz bol výkon služby príslušníkov PZ nasmerovaný do kritických miest predpokladaného výskytu trestnej činnosti, miest, kde sa mohli zdržiavať páchatelia trestnej činnosti alebo kde sa mohli nachádzať veci pochádzajúce z trestnej činnosti.

BRK pravidelne hodnotili bezpečnostnú situáciu vo svojich územných obvodech, prijímali opatrenia na zlepšenie bezpečnostnej situácie a zároveň kontrolovali a vyhodnocovali ich plnenie. Okresné úrady vykonávali činnosť na základe schválených ročných plánov činnosti na úseku krízového riadenia, civilnej ochrany, civilného núdzového plánovania, krízového plánovania v systéme hospodárskej mobilizácie a ochrany utajovaných skutočností, ktorých súčasťou boli aj plány kontrolnej činnosti.

V súvislosti s pandémiou COVID-19, vyhláseným núdzovým stavom a vydanými opatreniami Úradu verejného zdravotníctva Slovenskej republiky, ako aj v súvislosti s utečeneckou krízou v dôsledku ruskej vojny na Ukrajine vo väčšine prípadov vykonávali prioritne úlohy s týmto súvisiace, pričom sa snažili zvládať tieto úlohy paralelne

s plánovanými v rámci svojich možností. Vypracovali a podľa možností aktualizovali dokumentáciu pre riešenie mimoriadnych situácií a dokumentáciu na plnenie úloh po vypovedaní vojny, po vyhlásení vojnového stavu, výnimočného stavu a núdzového stavu. Treba však poukázať na skutočnosť, že na riešenie mimoriadnej situácie typu ohrozenia verejného zdravia (napr. ohrozenie obyvateľstva pandemiou) boli plány využiteľné iba čiastočne.

Správy BRK uviedli špecifické úlohy spojené so zabezpečením úloh pre obyvateľstvo žijúce v blízkosti jadrových elektrární na území SR, najmä úlohy spojené so starostlivosťou o obyvateľstvo ako sú: zabezpečenie úkrytov, evakuácia, núdzové ubytovanie, stravovanie osôb potenciálne ohrozených haváriou v takýchto elektrárnach. Konštatovali poddimenzovanosť personálu určeného na riešenie krízových situácií tohto typu.

3.4 Ochrana ekonomiky, sociálnej stability a životného prostredia

V reakcii na zmiernenie dôsledkov ruskej vojenskej agresie voči Ukrajine prijala vláda niekoľko bezprecedentných opatrení ako **kompenzačné opatrenia súvisiace s rastom cien energií**. Nárast cien tiež spôsobil zvýšenie výdavkov rozpočtu verejnej správy na energie. Na tento vývoj vláda zareagovala schválením materiálu Verejná správa ide príkladom a záväzkom znížiť spotrebu energií v štátnych budovách o 15 %.

V dôsledku bezprecedentného nárastu burzových cien elektriny a plynu mohli podniky a samosprávy od decembra 2022 požiadať o dotácie za august a september 2022. Na tento účel bolo vyčlenených 360 mil. EUR, pričom maximálna dotácia na jednu spoločnosť bola 500 tis. EUR.

Vláda pristúpila tiež k zastropovaniu cien energií pre domácnosti na rok 2023. V závere roka bolo prijaté nariadenie, ktoré sa vzťahuje na vybrané skupiny zraniteľných odberateľov (zariadenia sociálnych služieb, bytové kotolne a pod.) vrátane domácností. Na reguláciu cien dodávok tepla pre domácnosti bolo prijaté nariadenie, ktoré umožňuje zvýšiť cenu tepla v roku 2023 maximálne o 20 EUR/MWh (vrátane DPH) oproti roku 2022.

V roku 2022 Správa štátnych a hmotných rezerv (ďalej len „SŠHR“) zabezpečila **mobilizačné rezervy** vo forme obstarania jadrového paliva pre Slovenské elektrárne, a. s., čím sa zvýšila doba funkčnosti jadrových elektrární na území SR v prípade krízových situácií. Stanovená úloha – udržiavať hmotné rezervy v rozpätí medzi minimálnymi limitmi a orientačnými cieľovými stavmi – bola v priebehu celého roka plnená.

Nástrojom prispievajúcim k **znižovaniu disparít medzi regiónmi**, ale aj k dosahovaniu priemeru EÚ, boli aj v roku 2022 fondy EÚ. Roky 2022 – 2023 sú kľúčové z pohľadu využitia prostriedkov alokovaných v programovom období 2014 – 2020, ako aj nastavenia a spustenia Programu Slovensko 2021 – 2027 ako základného rámca pre podporu z fondov EÚ na roky 2021 až 2027 v celkovej výške 12,6 mld. EUR.

Cieľom legislatívneho návrhu *SAFE-CARE* je pomôcť členským štátom a regiónom čeliť výzvam vyplývajúcim zo súčasnej energetickej krízy. V tejto súvislosti bol pripravený materiál Návrh na riešenie dôsledkov energetickej krízy prostredníctvom zdrojov z programového obdobia 2014 – 2020 a rámec implementácie, ktorý vláda schválila v decembri 2022. Materiál stanovil v podmienkach SR rámec implementácie opatrení pre zraniteľné domácnosti a pre malé a stredné podniky.

Zabezpečenie výkonu jadrového dozoru sa uskutočňovalo najmä inšpekčnou činnosťou v jadrových zariadeniach. ÚJD SR vydal spolu 360 rozhodnutí a vykonal 191 inšpekcií. S ruskou vojenskou agresiou proti Ukrajine sa objavili nové možné ohrozenia ako prípadné teroristické akcie a boli prijaté opatrenia na ich elimináciu. V subjektoch dozoru prebiehali tiež skúšky vybraných protidronových systémov. Ich funkčnosť bola preverená v rámci cvičení fyzickej ochrany. ÚJD SR rovnako venoval zvýšenú pozornosť

kybernetickým bezpečnostným hrozbám, ktoré môžu mať nepriaznivý dosah na prevádzku jadrových zariadení. Koncom roka 2022 začal vo vlastnom prostredí realizovať projekt Zvýšenie úrovne informačnej a kybernetickej bezpečnosti. V roku 2022 prebehlo každoročné preškolenie a cvičenia členov havarijného štábu. Centrum havarijnej odozvy sa opakovane zapojilo do medzinárodných cvičení série *ConvEx* a *ECUREX*.

Z pohľadu **energetickej bezpečnosti SR** mala stále zásadný význam predovšetkým diverzifikácia energetických zdrojov i prepravných trás zemného plynu, ropy a elektriny. V novembri 2022 bolo spustené severo-južné plynárenské prepojenie, ktoré predstavuje súbor prepojení spájajúcich terminály na skvapalnený zemný plyn (LNG) v Poľsku a Chorvátsku.

Povinnosť udržať núdzové zásoby ropy a ropných produktov na úrovni 90 dní čistého dovozu uplynulého roku vykonávala Agentúra pre núdzové zásoby ropy a ropných výrobkov. Povinnosť bola splnená na úrovni 98 dní.

V roku 2022 sa naďalej pokračovalo v postupnom ukončovaní ťažby uhlia (má sa skončiť do konca roka 2023) a v uzatváraní jednotlivých uhoľných výrobných jednotiek.

V oblasti **hospodárskej mobilizácie** MH SR spracovalo viacero návrhov nariadení vlády na vykonanie opatrení hospodárskej mobilizácie, ktoré vyplynuli z vyhlásenej mimoriadnej situácie súvisiacej s hromadným prílevom cudzincov na územie SR v dôsledku ruskej vojenskej agresie proti Ukrajine. Tieto opatrenia sa týkali pomoci SR, ktorá zahŕňala zabezpečenie 10 miliónov litrov motorovej nafty, 2,4 milióna litrov leteckého paliva a vydanie súhlasu s ich darovaním Ukrajine. Okrem toho bol zabezpečený aj nákup pohonných a prevádzkových hmôt v objeme do 650 000 litrov na účely humanitárnej pomoci Ukrajine.

SŠHR v záujme zabezpečenia potravinovej a energetickej bezpečnosti SR udržiavala aj **zásoby potravinárskych komodít**, ktoré neboli dopĺňané, resp. zvýšené. Disponibilné skladovacie kapacity boli dostatočné. Z dôvodu **pretrvávajúceho sucha** v priebehu roka 2022 na území SR boli vybraným obciam poskytnuté cisterny na pitnú vodu.

S cieľom **riešenia dôsledkov pandémie COVID-19** pokračovala SŠHR v obstarávaní zdravotníckych pomôcok. Zároveň prebehlo obstarávanie položiek pohotovostných zásob určených na dočasné núdzové ubytovanie v súlade s tvorbou pohotovostných zásob.

So zlepšovaním epidemickej situácie rezort zdravotníctva postupne rušil vydané príkazy na zabezpečenie lôžok a testovanie. Znižoval sa aj počet príkazov na očkovanie. Po vypuknutí ruskej invázie na Ukrajinu dokázalo MZ SR operatívne reagovať na vzniknuté **zdravotnícke hrozby** vydaním príkazov na vykonanie opatrení hospodárskej mobilizácie v oblasti organizácie zdravotníckeho zabezpečenia vybraným subjektom hospodárskej mobilizácie. V novembri 2022 sa hromadné výpovede lekárov podarilo odvrátiť podpísaním memoranda o spolupráci.

V rámci Operačného programu Kvalita životného prostredia sa realizovali projekty zamerané na sanáciu environmentálnych záťaží v 25 lokalitách. Zároveň sa realizoval aj projekt Geologický prieskum vybraných pravdepodobných environmentálnych záťaží v 39 lokalitách. Štátny podnik Vodohospodárska výstavba vykonal technicko-bezpečnostný dohľad nad všetkými vodnými stavbami I. a II. kategórie. Najviac rizikovými sú odkaliská Slovinky a Snina, pri ktorých ide o dlhoročný problém, ktorý môže vyústiť do ohrozenia obyvateľov, majetku a životného prostredia. Z pohľadu **environmentálnej bezpečnosti** predstavovali hrozbu aj neuzavreté a nezrekultivované skládky odpadov, ktoré sú v rôznom štádiu riešenia. V krajoch sa však zvyšuje množstvo čiernych skládok, pričom problém predstavujú aj uzavreté skládky či znečisťovanie vodných tokov.

Ochranu životného prostredia zabezpečovali aj pracovníci odborov starostlivosti o životné prostredie na jednotlivých okresných úradoch v kraji činnosťami, ktorými sa snažili

predchádzať znečisťovaniu a poškodzovaniu životného prostredia alebo toto znečisťovanie obmedzovali a odstraňovali.

Vláda a rezort pôdohospodárstva a rozvoja vidieka vykonali opatrenia zamerané **na adaptáciu lesov na zmenu klímy a zadržiavanie vody** v krajine. Jedným z hlavných opatrení bolo uplatňovanie prírode blízkeho hospodárenia a vytváranie podmienok pre takýto spôsob hospodárenia v lesoch. Oteplenie, zrážky, dážď spôsobili opakované vzostupy vodných hladín v krajoch, ktoré viedli na niektorých územiach krajov k povodňam a záplavám.

Situácia v oblasti environmentálnej bezpečnosti a v oblasti protiprávných aktivít s nebezpečnými materiálmi sa v roku 2022 stabilizovala. PZ detegoval vážne bezpečnostné riziká vyplývajúce z vojny Ruska na Ukrajine a z intenzívneho prístupu k odhaľovaniu tohto druhu trestnej činnosti.

V oblasti **sociálnej politiky** sa úrady v krajoch zamerali na aplikáciu nástrojov sociálnej pomoci, pomoci v hmotnej núdzi, pomoci pri integrácii osôb so zdravotným postihnutím a realizácii opatrení sociálno-právnej ochrany detí. Na sociálnu situáciu v krajoch vplývali aj miera nezamestnanosti a prítomnosť marginalizovaných rómskych komunít (vyššie zastúpenie najmä v Košickom a Prešovskom kraji).

3.5 Zachovávanie kybernetickej bezpečnosti

V súvislosti s nárastom a dynamikou **kybernetických hrozieb** SR reagovala prijatím novej legislatívy, spoluprácou na národnej a medzinárodnej úrovni, ale aj vzdelávacími aktivitami. Všetky tieto aktivity smerovali k ochrane národného kybernetického priestoru.

V rámci proaktívnych činností využívala vládna jednotka pre riešenie počítačových incidentov (ďalej len „CSIRT.SK“) platformu Achilles na **vykonávanie pravidelného neinvazívneho skenovania a overovania zraniteľností** v službách a zariadeniach informačno-technologických infraštruktúr organizácií štátnej a verejnej správy, ktoré sú dostupné z internetu a z Govnetu. CSIRT.SK platformu Achilles ďalej vyvíjala a zlepšovala. Platforma bola rozšírená o monitoring verejne nedostupných webových domén. Aktuálne je do systému zapojených vyše 160 organizácií.

NBÚ pokračoval v implementácii Národnej stratégie kybernetickej bezpečnosti na roky 2021 – 2025 plnením úloh jej akčného plánu. **V oblasti zvyšovania povedomia v kybernetickej bezpečnosti** spustil kyberbezpečnostnú hru *Cybergame*, ktorá prispela k zvýšeniu zručností účastníkov a zároveň napomohla identifikovať talenty v tejto oblasti. NBÚ vydal 52 súhrnných bezpečnostných bulletinov a 271 bezpečnostných varovaní na 628 zraniteľností a hrozieb.

NBÚ ako hlavný kontaktný bod na medzinárodnej úrovni **spolupracoval so svojimi zahraničnými partnermi a partnerskými organizáciami**, jeho zástupcovia sa tiež zúčastňovali na medzinárodných cvičeniach. Na národnej úrovni pokračovali procesy zdieľania a výmeny relevantných informácií, ale aj riešenia strategických a koncepčných otázok.

V oblasti auditov kybernetickej bezpečnosti NBÚ prijal 273 auditných správ a 423 samohodnotení. Neodovzdaných bolo 954 auditov, resp. samohodnotení, pričom niektoré zo subjektov požiadali o predĺženie lehoty.

Aktivity v oblasti **národnej koordinácie, vzdelávania, posudzovania zhody a expertných činností** v kybernetickej bezpečnosti vykonávalo Kompetenčné a certifikačné centrum kybernetickej bezpečnosti (ďalej len „KCKKB“). Úspešne pokračovali programy vzdelávania dospelých, najmä kurzy základov kybernetickej bezpečnosti, manažérskej kybernetickej bezpečnosti a auditorskej kybernetickej bezpečnosti.

V roku 2022 boli uvedené nové vzdelávacie programy, ako napríklad kurz Riadenie rizík v kybernetickej bezpečnosti a kurz Klasifikácia informácií a kategorizácia sietí a systémov. Odborné vzdelávanie absolvovalo 380 profesionálov v 42 kurzoch. KCKKB získalo osvedčenie o akreditácii podľa certifikačnej schémy overovania odbornej spôsobilosti manažérov kybernetickej bezpečnosti. Ku koncu roka 2022 mala SR certifikovaných 42 manažérov a 66 audítorov kybernetickej bezpečnosti.

Na úrovni strategického rámca bola v máji 2022 schválená Stratégia kybernetickej obrany Slovenskej republiky ako prvý dokument tohto charakteru v podmienkach SR. V decembri 2022 bol vládou schválený Akčný plán implementácie Stratégie kybernetickej obrany s konkrétnymi opatreniami na ďalšie zlepšovanie obranných spôsobilostí SR v kybernetickom priestore, ako aj spravodajskej ochrany.

Aktivity Vojenského spravodajstva (ďalej len „VS“) na úseku kybernetickej bezpečnosti boli zamerané na budovanie národných kybernetických spôsobilostí a rozvíjanie spolupráce na národnej a medzinárodnej úrovni. V súvislosti s ruskou agresiou na Ukrajinu plnilo VS počas roka v spolupráci s NBÚ úlohy na posilnenie odolnosti národného kybernetického priestoru. Nový zákon č. 500/2022 Z. z. o Vojenskom spravodajstve výrazným spôsobom posilní národné kybernetické spôsobilosti štátu v súlade s platnými štandardmi NATO.

Zástupcovia slovenských inštitúcií a rezortov participovali na viacerých **medzinárodných kybernetických cvičeniach** (*Locked Shields, Crossed Swords, Cyber Coalition, MIC22*), ktoré umožnili získať, posilniť a testovať národné kybernetické spôsobilosti voči reálnym a potenciálnym kybernetickým hrozbám v reálnom čase.

V minulom roku **PZ plnil úlohy v troch oblastiach** – kybernetické útoky, sexuálne zneužívanie detí a online podvodné schémy.

4 Záver

V roku 2022 vláda priebežne plnila jednotlivé úlohy v oblasti bezpečnosti štátu vyplývajúce z programového vyhlásenia vlády. Jej činnosť však bola na konci roka ovplyvnená vyslovením nedôvery vláde v NR SR. Prezidentka Slovenskej republiky následne vládu odvolala a poverila ju vykonávaním jej pôsobnosti až do vymenovania novej vlády, avšak s obmedzenými kompetenciami.

V súvislosti s doznievajúcou pandémiou COVID-19 v prvých mesiacoch minulého roka platili ešte protipandemické opatrenia, ktoré boli zrušené až v apríli 2022. Epidémia preverila systém krízového riadenia, pričom zozbierané poznatky budú podrobne analyzované a využité na zlepšenie činnosti štátu pri podobnej kríze.

Vzhľadom na bezpečnostnú situáciu v susednej Ukrajine zasadala bezpečnostná rada na začiatku roka so zvýšenou frekvenciou. Popri vyhodnocovaní diania na východ od SR boli naznačené možnosti ďalšieho vývoja ruskej agresie voči Ukrajine, najmä jej vplyv na SR. Bezpečnostná rada predpokladala masívny príliv utečencov z Ukrajiny, najmä z oblastí bojovej činnosti. Počet migrantov však prevýšil mierové možnosti štátu. Pri zvládnutí poskytovania humanitárnej pomoci pomohli vo výraznej miere najmä miestne samosprávy, mimovládne organizácie a dobrovoľníci. Najviac zasiahnuté boli Košický a Prešovský samosprávny kraj, ktoré sa museli vysporiadať s najväčším náporom utečencov sústredených v blízkosti hraničných priechodov s Ukrajinou. Vzhľadom na to, že bojová činnosť Ruska bola vyvíjaná najmä na juhu a východe Ukrajiny, bezpečnostná situácia SR zostala nezmenená.

SR od začiatku ruskej vojny voči Ukrajine poskytovala Ukrajine nielen humanitárnu, ale aj politickú a vojenskú pomoc. Kvôli zabezpečeniu vzdušného priestoru boli na území SR

dislokované moderné systémy protivzdušnej obrany od spojencov z NATO, a bol tiež zvýšený počet prítomných zahraničných vojakov z dôvodu posilnenia východného krídla NATO.

V energetickom sektore sa negatívne prejavila absolútna závislosť SR na ruskej rope a plyne. Počas roka kríza negatívne ovplyvňovala vývoj cien nielen pohonných hmôt a plynu, ale aj elektrickej energie pre priemysel a jednotlivcov. Vláda tak musela reagovať prijímaním adekvátnych opatrení vrátane schvaľovania rozličných kompenzácií.

V hodnotenom roku ovplyvnila SR migračná kríza nielen z východu, ale aj z juhu, najmä kvôli priepustnosti tzv. balkánskej trasy. Počet nelegálnych migrantov sa zvýšil natoľko, že RR a ČR zaviedli na štátnych hraniciach so SR dočasné kontroly.

V súvislosti s negatívnym vývojom rusko-ukrajinských vzťahov sa aj naďalej zintenzívňovali hybridné hrozby voči SR s cieľom podkopať jej demokratické zriadenie, ako aj spochybníť členstvo v EÚ a NATO či oslabiť podporu pre Ukrajinu. Schválený APHH a súvisiaci vznik nových útvarov je jedným z nástrojov, ktorý má napomôcť zvýšeniu celkovej odolnosti štátu voči hybridným hrozbám, ako aj zdokonaleniu komunikácie na celovládnej úrovni v tejto oblasti.

Minulý rok ukázal potrebu sústrediť sa na krízové riadenie štátu, zdokonalenie jeho štruktúry, ako aj dôsledné vykonávanie a aktualizáciu platných smerníc a opatrení. V krajoch sa výrazne prejavila nedostatočná personálna kapacita vrátane odbornej prípravy ich zamestnancov pri zvládaní mimoriadnych situácií. Súčasne sa potvrdila potreba zaistiť týmto zložkám adekvátnu materiálnu podporu a moderné vybavenie. V neposlednom rade je tiež nutné personálne posilniť a materiálne vybaviť odborné útvary pre posilnenie odolnosti štátu nielen voči hybridným hrozbám, ale aj voči krízovým situáciám veľkého rozsahu na všetkých stupňoch riadenia.

5. Opatrenia na zachovanie bezpečnosti SR

Návrh opatrení v Správe o bezpečnosti SR za rok 2022

Opatrenie č. 1:

Poznatky získané pri vyhodnocovaní bezpečnostnej situácie SR a vo svete prezentované na rokovaní bezpečnostnej rady zapracovať do ročnej správy o bezpečnosti SR.

Zodpovedá: tajomník bezpečnostnej rady

Termín: každoročne

Opatrenie č. 2:

Implementovať Metodiku vypracúvania správy o bezpečnosti SR schválenú uznesením bezpečnostnej rady č. 814 z 1. marca 2023 do nasledujúcich správ o bezpečnosti SR.

Zodpovedá: tajomník bezpečnostnej rady

Termín: od 1. septembra 2023

ZOZNAM POUŽITÝCH SKRATIEK

Skratka	Význam
APHH	Akčný plán koordinácie boja proti hybridným hrozbám na roky 2022 až 2024
bezpečnostná rada	Bezpečnostná rada Slovenskej republiky
CSIRT.SK	vládna jednotka pre riešenie počítačových incidentov v Slovenskej republike
ČR	Česká republika
BRK	Bezpečnostná rada kraja
DCA	Dohoda o obrannej spolupráci
ESA	Európska vesmírna agentúra
EÚ	Európska únia
HDP	hrubý domáci produkt
KCCKB	Kompetenčné a certifikačné centrum kybernetickej bezpečnosti
NATO	Organizácia Severoatlantickej zmluvy
LEX	ľavicovo-extrémistický
MH SR	Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky
migračný úrad	Migračný úrad MV SR
MK SR	Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky
MN BG SVK	Mnohonárodná bojová skupina Slovenskej republiky
MO SR	Ministerstvo obrany Slovenskej republiky
MV SR	Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky
MZ SR	Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky
MZVEZ SR	Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí Slovenskej republiky
NR SR	Národná rada Slovenskej republiky
NBÚ	Národný bezpečnostný úrad
NSPA	Agentúra NATO pre podporu a obstarávanie
OBSE	Organizácia pre bezpečnosť a spoluprácu v Európe
OSN	Organizácia Spojených národov
OS SR	Ozbrojené sily Slovenskej republiky
RR	Rakúska republika
Rusko	Ruská federácia
SR	Slovenská republika
správa	Správa o bezpečnosti Slovenskej republiky za rok 2022
SŠHR	Správa štátnych hmotných rezerv Slovenskej republiky
ÚJD SR	Úrad jadrového dozoru Slovenskej republiky
PEX	pravícovo-extrémistický
prezídium	Prezídium Policajného zboru
PZ	Policajný zbor
správa	Správa o bezpečnosti Slovenskej republiky za rok 2022
úrad vlády	Úrad vlády Slovenskej republiky
USA	Spojené štáty americké
vláda	vláda Slovenskej republiky
VP	Vojenská polícia
VS	Vojenské spravodajstvo